

22. Νικολό Κριτηκοῦ. Εἶναι πιθανότατα ὁ ἴδιος ποὺ ἀναφέρθηκε σὲ προηγούμενο ἔγγραφο.

9

T.I.A.K., N.A.K. Νοτάριος Μαυροῖωάννης ἱερεὺς Ἀνδρέας 5 (Φ. Μ 56), 2ον βιβλίον συμβολαίων 1576 - 1585, φ 230ν - 231ν.

1581 Νοεμβρίου 27.

1581 Δεκεμβρίου 3.

Περίληψη: Στὸ χωριὸ Κεραμιές μέσα στὴν ἐκκλησία τῆς Παναγίας τῆς Πιριώτισσας ὅπου βρισκόταν ὁ ἐπίσκοπος Κεφαλονιάς-Ζακύνθου Φιλόθεος (Λοβέρδος) μὲ ἀξιωματούχους τῆς ἐπισκοπῆς καὶ ἄλλους ἱερωμένους παρουσιάζονται μπροστά του ὁ μισέρ Τζώρτζης Βινιάρης γιὸς τοῦ καπετάνιου Ἀπόστολου Βινιάρη καὶ ἡ Κατέρω θυγατέρα τοῦ Ἀντωνίου Πανᾶ ζητώντας νὰ δικάσῃ καὶ νὰ ἀποφασίσῃ ὁ ἐπίσκοπος καὶ ἡ Σύνοδος τῶν ἱερέων του γιὰ τὴν διένεξή τους — ὑπόθεση ἀσυμβίβαστου γάμου λόγῳ ἡλικίας κατὰ τὸν Τζώρτζη Βινιάρη — ποὺ ὁ Προνοητὴς Κεφαλονιάς Ἰωάννης Μικέλης παρέπεμψε στὴν ἐκκλησιαστικὴ δικαιοσύνη.

Ὁ ἐπίσκοπος καὶ ἡ Σύνοδος τῶν ἱερέων ἀφοῦ ἔκαμε ἀφορισμὸ γιὰ ὅσους θὰ ψευδομαρτυρήσουν καὶ ἀφοῦ ἄκουσε τίς ἀπόψεις τῶν ἀντιδίκων ὅρισε νὰ παρουσιάσουν τοὺς μάρτυρές τους στὴν ὑπόθεση ἀφ' ἑνὸς ἡ Κατέρω γιὰ τὴν ὑποστήριξη ὧσων λέει, ὅτι δηλαδὴ ὁ Τζώρτζης Βινιάρης ὅταν τὴν παντρεύθηκε ἦταν 14 χρόνων, ἀφ' ἑτέρου ὁ τελευταῖος τοὺς δικούς του ποὺ θὰ βεβαιώσουν πὼς δὲν ἦταν 14 χρόνων ὅταν παντρεύθηκε τὴν Κατέρω.

Ὑπερασπίζοντας τὴν Κατέρω Πανᾶ ἡ Κατερούτζα γυναίκα τοῦ καπετάνιου Τζάνε Μαζαράκη καὶ ἡ Βερονίκη Ράζου Μεταξᾶ μητέρα τῆς προηγούμενης δίνουν τὴν χρονολογία τοῦ θανάτου τοῦ Ἀντώνη Χαλκοματᾶ σὰν ὅριο ὑπολογισμοῦ τῆς ἡλικίας τοῦ Τζώρτζη Βινιάρη.

Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὑπερασπίζοντας τὸν πάρα πάνω Βινιάρη ἡ Ἀννέτα, γυναίκα τοῦ Γεώργιου Σπάτα καὶ ἡ Εἰρήνη, γυναίκα τοῦ Γκίνη Ντόριζα βεβαιώνουν πὼς γεννήθηκε ἕξ μῆνες ὕστερότερα ἀπὸ ὅταν ἦλθε στὴν Κεφαλονιά ὁ ἄρχοντας Μουτρής(;).

Μὲ βάση τὰ πάρα πάνω καὶ ἐπειδὴ ὁ Προνοητὴς μεταβίβασε τὴν ὑπόθεση αὐτὴ μὲ ἔγγραφό του στὶς 24/11/1581 στὸν ἐπίσκοπο, ὁ τελευταῖος περαστικὸς ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῆς Λιβαθῶς καλένει σύνοδο ἱερέων γιὰ τὴν ἐκδίκαση τοῦ ζητήματος. Οἱ ἱερωμένοι ποὺ συγκροτοῦν τὴν Σύνοδο, ὁ πνευματικὸς παπᾶ Δημήτριος Βαλλιᾶνος, ὁ πνευματικὸς παπᾶ Βασίλειος Λαμπίρης ὁ οἰκονόμος παπᾶ Φίλιππος Μεταξᾶς, ὁ σακκελάριος παπᾶ Ἰωάννης Μαρκόπουλος, ὁ σκευοφύλακας παπᾶ Παῦλος Καλλιγᾶς, ὁ χαρτοφύλακας παπᾶ Νικόλαος Ρωμανός, ὁ πρωτέκδικος παπᾶ Ἀλέξιος

Σάρλος, ὁ πρωτοπαπᾶς Ἀνδρέας Κουρκουμέλης, ὁ παπᾶς Ἀντώνιος Σάρλος καὶ ὁ παπᾶς Φιλόθεος Μεταξᾶς μαζὺ καὶ ὁ ἐπίσκοπος δέχονται μπροστά τους τὸν Τζώρτζη Βινιάρη καὶ τὸν πατέρα του Ἀπόστολο, ποὺ ζητάει διαζύγιο γιὰ τὸν γιό του καὶ τὴν Κατέρω μὲ τὸν πατέρα της Ἀντώνιο Πανά, μὲ τὰ γνωστὰ ἐπιχειρήματα, γιὰ τελικὴ κρίση. Μὲ βάση τὶς μαρτυρίες καὶ τῶν δύο μερῶν ἡ Σύνοδος καὶ ὁ ἐπίσκοπος πείθονται ὅτι ὁ Γεώργιος ὅταν παντρεύθηκε ἦταν σὲ νόμιμη ἡλικία, δηλαδὴ εἶχε συμπληρώσει τὰ 14 χρόνια καὶ συνεπῶς ὀφείλει νὰ ἔχη γιὰ γυναῖκα του τὴν πάρα πάνω Κατέρω, γιατί ὁ γάμος εἶναι νόμιμος καὶ τέλειος σύμφωνα μὲ τοὺς κανόνες τῆς ἐκκλησίας. Δίνεται προθεσμία στὸν Τζώρτζη Βινιάρη νὰ πάρη κοντά του τὴν γυναῖκα του Κατέρω μέσα σὲ 15 ἡμέρες, ἀλλοιῶς νὰ τιμωρεῖται γιὰ ἐγκατάλειψη σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους τῆς Βενετίας. Ἡ ἀπόφαση «ἐν ἀγίῳ Πνεύματι» βγῆκε στὶς 29 Νοεμβρίου 1581.

Ἐξ ἡμέρες ἀργότερα στὶς 3 Δεκεμβρίου τοῦ ἴδιου χρόνου, ἀφοῦ ἐπαράδωσε ὁ Ἀντώνης Πανᾶς τὸ προικιὸ ποὺ τοῦ εἶχε τάξει σύμφωνα μὲ τὸ προικοσύμφωνο ποὺ εἶχαν κάμει μεταξὺ τους, θεωρεῖται σβησμένο τὸ κείμενο τῆς δίκης καὶ τῆς ἀποφάσεως, ὕστερα ἀπὸ ἐντολὴ τοῦ ἐπισκόπου καὶ τῆς Συνόδου τῶν ἱερέων ποὺ ὑπογράφουν στὴ σειρά καθὼς ἐπίσης ὑπογράφουν καὶ βεβαιώνουν οἱ μάρτυρες μισὲρ Τζάννης Τσιμάρας μισὲρ Ἀντζουλος Βολτέρας μισὲρ Ἀνδρέας Μυλωνᾶς καὶ ὁ Ἀλίσανδρος Φόρτος.

Ἡ πάρα πάνω δίκη, ἀπόφαση καὶ ἡ διαγραφή τους κοινολογήθηκε τὴν ἴδια ἡμέρα στὰ ἐδιαφερόμενα μέρη, παρουσία τῶν μελῶν τῆς Συνόδου καὶ τῶν μαρτύρων καπετάνιου μισὲρ Γεωργίου Μπαρμπάτη, μισὲρ Τζάννη Τσιμάρα, μισὲρ Ἀνδρέα Μυλωνᾶ καὶ ἄλλων.

Τὰ κείμενα τῶν ἐγγράφων.

αφπα ημερ(α) κζ του Νοευρίου μηνος. *Ι(νδικτιών) θ. Εισ χωρη(ον) Κεραμι(ές) εσωθ(εν) του ραου της υπ(εραγίας) Θ(εοτό)κου της² Πηρηωτησας προ καθεξο-μενου του Θεοφηλεστατου επισκοπου κυρῶ Φηλοθέου με τα³ της ιερὰς αὐτοῦ Σηνόδου ενεφανηστησαν ενεπροσθέ μ(ας) ο μισερ Τζορτζησ ο Βηνιαρ(ης)⁴ ιοσ του τιμιωτ(ατου) καπετανιου μισερ Απόστολου απο ενα μεροσ και απο αλο μεροσ η κυρατζα⁵ Κατέρο θηγάτηρ του κῦρ Ἀντονιου Πανα αναζητοντας ποσ να γε(νη) σύνοδον καὶ τεληα⁶ αποφασην εισ τας διαφοράσ οπου εχουν αναμεσον τους καθοσ ο εκλαμπροτατος α⁷ φεντησ ο πρεβεδουροσ Ιω(αννης) Μικελησ το εριμετερησε εισστην εκκλησια. Ημησ δε ηκουσαμεν αὐτοῦ⁸ τας διαφοράσ αὐτόν.*

⁹/Ημησ δε μὲ τὴν ιερὰν Σύνοδον διδομ(εν) πρόβεσ της ανωθ(εν) Κατέροσ ποσ να μασ προβαρη οτι ο αὐτόσ μισερ Τζορτζησ¹⁰ ο Βηνιαρησ οντ(ες) αρεβονηα-

σθη τ(ήν) ανωθ(εν) Κατέρο η¹¹/τονε χρω(νων) δεκατεσαρον η οπια εχει να το δηξη
μ(έ) την κυρατζα Κατερουτζα¹²/σηνβηα του τιμιωτ(ατου) καπετανιου μισερ Τζανε
Μαζαράκι και με την κυρατζα Λα¹³/σκαρηνα σηνβηα του κῦρ Σταματ(η) Μουρίκι
και κυρατζα Βερο(νι)κα σηνβηα του ποτ(έ)¹⁴/Ραζου Μεταξά την γηνεκα του Νικολι
Πρηπτη χιρα του ποτ(έ) Ιω(αννη) Σουλι και του¹⁵/Πετ(ρου) Σουλh.

¹⁶/Ομοιος και ο ανωθ(εν) Βηνιαρησ εχη να προβαρη ποσ τον κερο εκηνο δεν
ητον χρω(νων) δε¹⁷/κατεσάρων οποιος εχει να το προβαρη με την Κυρο σηνβηα του
ποτ(έ) Πετ(ρου) Σουλh και γη¹⁸/νεκα του Γεοργιου Σπατη ονοματ(ι) Ανεζα και
γηνεκα του ποτ(έ) Γκι(νη) Τορηζα και Αντο(νη) Περδικη.

¹⁹/Υπ(εν) η κυρατζα Κατερουτζα σηνβηα του τιμιωτ(ατου) καπετανιου Μα-
ζαρακι εισ την ψυχην τ(ης)²⁰/και εισ στον Θ(εό)ν της και εισ στον βαροσ και
αφορεσμον οπου ηκουσε οκτον αρχηερεα ηξευρ(η)²¹/οτι την ημερα οπου εγενηθ(η)
ο μισερ Γεοργος ο Βηνιαρησ εκηνη την ημερα επεθανε ο ποτ(έ)²²/Αντο(νης) ο
Χαλκομ(ατᾶς) αμι δεν ηξευρη καλὰ ποση χρω(νοι) ηνε.

²³/Υπε η κυρατζα Βερο(νη)κα σηνβηα του ποτ(έ) κῦρ Ραζου Μεταξα ος καθοσ
ομολογησε η ²⁴/θηγατεραν της η ανωθ(εν) κυρατζα Κατερουτζα ετζη το ξευρη
και αυτ(ή).

²⁵/Υπε η κυρ Ανεζα σηνβηα του κῦρ Γεοργιου Σπατ(η) εισ στον αφορεσμον
οπου ηκουσε του²⁶/αρχηερεος και εισ στην ψηχην της ηξευρη ποσ αφεντησ ο Μουτρ(ης)
ηρθε τον Μαρτ(η) και ο μισερ Γε²⁷/οργος ο Βηνιαρησ εγενηθη τον ερχαμενον Σε-
πεβρη.

²⁸/Ειπε η Ερηνh σηνβηα του ποτ(έ) Γκι(νη) Ντορηζα οτι ος καθοσ υπε η
ανωθ(εν) κυραντζα ε²⁹/τζη το ηξευρη και αυτ(ή) εισ στο βαροσ του αφορεσμον.
-φ231r-³⁰/Επιδ(ή) ο μεγαληωτ(ατος) και καθαροτ(ατος) αφεντησ ο πρεβεδου-
ρος ο κῦρ Ιω(αννης) ο Μικελhς εμεταθεσε την από³¹/φασην του σηνηκεσιου του
Γεοργιου Βηνιαρη ιου του καπετανιου μισερ Αποστολου μετα την³²/κυρα Κατε-
ρουτζα θηγατερα του κυρ Αντονηου Πανα εισ στον θεοφιλεστατον επισκοπον κιω³³
Φηλοtheon Λουβέρδον και εισ στο ιερον κληρος ος φενετ(αι) γραμενο εισ στην Κατ/)-
ζελαρηα εισ στας κδ³⁴/του Νοευριου μηνος εισ στους αφπα υπο Χ(ριστο)υ γε-
νησεος η ταπηνοτησ ημων διερχομενος εν τη ³⁵/παρχηα μου εισ στο μερος της
Ληβαθος εσηναξα ιεραν Σηνοδον τον πνευματικον π(απά) κυρ³⁶/Διμιτρ(η) τον
Βαλη[[νη]]ανον. π(απά) κῦρ Βασιλ(η) και πνευματικον Λαμπηρη, και ηκονομον
π(απά) κῦρ Φηλη³⁷/πον Μεταξά, και σακελαριον π(απά) κῦρ Ιακωβον τον Μαρκο-
πουλον και σκεβοφηλαξ π(απά) κῦρ Παυλο³⁸/τον Καληγα, και χαρτοφηλαξ π(απά)
κῦρ Νικολαον τον Ρουμανόν, και προτεκτήσιον π(απά) κῦρ Αλεξ³⁹/ηον Σαρολον,
προτοπ(απά) κυρ Αδρεα Κουρκουμελη, π(απά) κῦρ Αντονηον Σαρολο, π(απά) κῦρ

Φηλοθεον⁴⁰ / τον Μεταξα καὶ ενεφανησθησαν τα διο μέρη, ο ειρημενος καπετανιος Αποστολος ος αυτοσ⁴¹ / οπου ενεφανηζετε και ο ηος αυτου ο κῦρ Γεοργηος απο εν μερος και ο κῦρ Αντονιος ο Πανας ος⁴² / αυτοσ οπου ενεφανηζετε μετὰ της θηγατερός αυτου Κατερουτζας λεγοντας ο ανωθ(εν)⁴³ / καπετανιος μετα του ηου αυτου και αναζητοντας διαζηγηον και τεληαν χωρησίαν απο⁴⁴ / τον γαμον και σηνηκέσιον ὄνπερ επηησαν με ηδιόν τους θελημα εισ τους ρηθ(εντας) Γεοργηον και Κα⁴⁵ / τερουτζα λεγοντας ο αυτοσ Γεοργηος ποσ δεν ητον νομου ηληκι(ας) και αποκρενοντας ο ρηθ(είς) κυρ Αν⁴⁶ / τονηος μετα της θηγατροσ αυτου Κατερουτζας οτι ητον εφηβος και νομου ηληκη(ας) και η⁴⁷ / ερολογηθησαν μνησθηα και στεφανομα κατα τους θηους και ηερούς νομους και ε⁴⁸ / πηησαν γαμους και σηναφηα και ηχε την την ο αυτοσ Γεοργιος εισ στο σπητη του⁴⁹ / καὶ εκοιματον με ταύτην μηνασ τρησ πλεον εληγωτερο. Και ος καθος εβεβεωθημεν⁵⁰ / και με τους μαρτ(ηρες) οπερ μας επροσφεραν τα δυο μερη οτι ο αυτοσ Γεοργηος ητο τοτε⁵¹ / εφηβος και νομου ηληκias υγουν χρονόν δεκατεσάρων οτη εσηζε⁵² / χθη την ρηθησα Κατερουτζα αποφενόμεθα εν αγιω Πνευματι ο⁵³ / τι ο αυτοσ κῦρ Γεοργηος να λαβην την ηρημενη Κατερουτζα ος νομιμον⁵⁴ / αυτου γηνή και εκθρεφη και θαλπη αυτήν ος καθός ο αποστολος Παύλος⁵⁵ / φησὴν ηρηνηκος και ασκανδαληστος και αν την ηθελε αθετήσην να μη⁵⁶ / νη εγαμος εως ζοησ αυτησ υγουν να μην εχοι εξουσια καμια να επαντρεθη⁵⁷ / ποτε του εως ζοησ στησ. Και να πευτη || σε τουτον και τιμορηες και εξοδες || η ζημηα και εξοδον διο της η αυτ(ή)⁵⁸ / σηζευξησ και υπαντρηα ενε νομιμην και τεληα της εκκλησι(ας). Και να⁵⁹ / ηθελε λαβη την αυτη γηνη του υγουν την ρηθησαν Κατερουτζα -φ231ν-⁶⁰ / εισ δηορηα ημερες ιε αλλέως να τον πεδευση ο μεγαλωτ(ατος) καὶ καθαρωτ(ατος)⁶¹ / αφεντησ κατα τους νόμους της δικεοσηνης της μεγαλης Αφεντιας.⁶² / Και οντος αποφενομεθ(α) εν αγιω πν(εύματ)ι. Εγηνε υ παρουνσα αποφασ(ις) επι ε⁶³ / τους απο της εσ(αρ)κου Χ(ριστο)ῦ ηκορομι(ας) αφπα ημε(ρα) κθ του Νοευριου μηνος⁶⁴ / Ι(νδικτιών) θ. Δικε||βριου τρησ|| διδοντ(ας) ο αυτοσ κυρ Αντο(νης) ο Παν(ας) του ηρημενου κυρ Γιοργιου Βηνιαρη⁶⁵ / το προηκιον που του εταξε κατα το προηκοσηφονόν του σοα και ανεληπα⁶⁶ / εσβηστη το ανωθ(εν) γραμα το σβηζμενο με θελημα του επισκοπου και ιερ(ας)⁶⁷ / σηνοδου. Μαρτ(υρες μισερ Τζανησ Τζημαρ(ας) μισερ Ατζουλ(ος) Βολτέρας και μισερ Αδρε(ας)⁶⁸ / Μυλω(νας) και Αλησαντρ(ος) Φορτου.

⁶⁹ / Εγὼ παπα Διμητρησ ταχα και πνευματηκος Βαληανος βεβεονο οσανοθε.

⁷⁰ / Εγὼ Βασηλhos ηερενς κε πν(ευματ(ικός) Βασηλhos ηερενς Λαμπηρης βεβεονο τα ανοθεν.

⁷¹ / Εγὼ π(απὰ) Φιλιππος Μεταξὰς και εκονομος βεβεωνο τα ανοθεν.

⁷²/Εγὼ παπα Ιᾱκοβος Μαρκοπουλ(ος) καὶ σακελαριος βεβεωνο τὰ ανοθ(εν) και υπογραφα.

⁷³/Εγὼ π(απὰ) Παβλος Καληγασ σκεβοφηλαξ η βεβεονο τα ανοθε.

⁷⁴/Εγὼ Νικολαοσ ιερειυσ Ρωμανὸσ καὶ χαρτοφύλαξ βεβεὸνο τα ανοθ(εν) και υπογραφα.

⁷⁵/Εγὼ π(απὰ) Αλεξης Σαρλος πρωτοκηστως βεβεωνο τα ανοθε και ηπογραφῶ

⁷⁶/Εγὼ πρ(ωτοπαπασ) Αντρεασ Κουρκουμελησ βεβεονο τανοθε κε υπογραφα.

⁷⁷/Εγὼ π(απὰ) Αντονις Σαρλοσ βεβεονο τα ανοθ(εν) και υπογραφα.

⁷⁸/Εγὼ παπ(ὰ) Φηλοθεοσ Μεταξας βεβεονο τα ανοθε και υπογραφα.

⁷⁹/Επισκοπος Κεφαληνι(ας) Ζακηνθου Φιλοθεοσ.

⁸⁰/Επουπληκαρηστην κατωθ(εν) αποφασ(ις) κατενπροσθεν τον μερ(ῶν) και τησ ιερ(ᾶς) Σηνοδου⁸¹/ και ετ(ερων) μαρτ(ίρων) καπετανιον μισερ Γεοργιον Παρμπατι μισερ Τζανη Τζημαρα μισερ Αδρεα⁸²/ Μιλω(να) και ετ(ερων).

ΣΧΟΛΙΑ

Τὰ κείμενα ποὺ ἀναφέρονται, σὲ ἐξέταση μαρτύρων, ἀπόφαση ὕστερα ἀπὸ δίκη ποὺ κάνει ὁ ἐπίσκοπος καὶ ἡ Σύνοδος τῶν ἱερέων του στίς 27/11/1581 καὶ ἡ διαγραφή τους, ὕστερα ἀπὸ τὴν καταβολή τῆς ὀφειλόμενης προίικας ποὺ γίνεται στίς 3/12/1581, καταχωροῦνται στὸ πρωτόκολλο τοῦ νοτάριου ὡς ἐνιαῖο ἔγγραφο μαζὺ μὲ τὸ σημείωμα γιὰ τὴ δημόσια κοινολόγησή τους, γιὰ διαφύλαξη ἀσφαλῶς καὶ γιὰ δυνατότητα ἀναδρομῆς σ' αὐτὰ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐφ' ὅσον θὰ χρειαζόταν.

Στιχ. 1. *Ι ν δ ι κ τ ι ὶ ὦ ν Θ .* Ἡ Ἰνδικτιῶν εἶναι ἡ ι καὶ ὄχι ἡ θ. Ὁ νοτάριος κάνει λάθος καὶ δὲν παίρνει ὑπ' ὄψη του πὼς τὸ ἔγγραφο του συντάσσεται μετὰ τὴν 1η Σεπτεμβρίου.

Θ ε ο τ ὶ κ ο υ τ η σ Π η ρ η ω τ η σ α σ . Ἡ ἐκκλησία τῆς Θεοτόκου «στὸ Πιρὶ» στίς Κεραμιές γκρεμίστηκε τελείως στοὺς σεισμοὺς τοῦ 1953. Τούτη ἡ μαρτυρία εἶναι ἡ παλαιότερη γνωστὴ γιὰ τὴν ἐκκλησία.

2. *ε π ι σ κ ο π ο υ κ υ ρ ῶ Φ η λ ο θ έ ο υ .* Εἶναι ὁ ἐπίσκοπος Κεφαλονιάς Ζακύνθου Φιλόθεος Λοβέρδος. Βεβαιώνεται ἡ πληροφορία τοῦ Τσιτσέλη ἀπὸ τὸ ἔγγραφο αὐτὸ πὼς δὲν πέθανε τὸ 1580 (Τσιτσέλη, ὁ.π., σ. 93). Ἴσως τούτη ἡ δίκη νὰ ἦταν ἀπὸ τὶς τελευταῖες ἐκκλησιαστικὲς πράξεις του.

3/4. *Τ ζ ο ρ τ ζ η σ ο Β η ν ι α ρ η ς ι ο σ τ ο υ ...καπετανιου μισερ Ἀπόστολου.* Εἶναι γνωστὸς Zorzi Vinari καὶ τρία παιδιὰ του σὰν *stradioti* στὴν Κεφαλονιά οἱ Ἀπόστολος Δημήτρης καὶ Ἡλίας, ὅπου σημειώνονται τὸ 1558 καὶ ὁ Ἀπόστολος σὰν καπετάνιος (Sathas, Μνημεῖα, IX, σ. 1, 83 καὶ 107). Τοῦ Ἀπόστολου εἶναι γιὰς ὁ ἥρωας τῆς ἱστορίας. Ἡ οἰκογένεια Βινιέρη ποὺ

υπάρχει σήμερα στην Κεφαλονιά είναι πιθανότατα συνέχεια τούτης ἐδῶ ἀφοῦ Venier δὲν εἶναι γνωστοὶ ποτὲ στὸ νησί.

5. Κατέρο θηγατηρ τοῦ κῦρ Αντονίου Πανα. Ἡ οἰκογένεια Πανᾶ, πιθανότατα Βυζαντινὴ μὲ ἐπίθετο δηλωτικὸ τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ γενάρχη, σημειώνεται στὴ Κεφαλονιά ἀπὸ τὶς ἀρχές τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνα ὀρθόδοξη στὸ δόγμα ἀφοῦ τὸ 1535 ἀπαντᾷ ἱερέας καὶ νοτάριος Ἰωάννης Πανᾶς σὲ φ 14r στὸ ἀνέκδοτο βιβλίον συμβολαίων τοῦ νοτάριου Ἀρακλιοῦ ἱερέα Ἀνδρέα Ἀμάραντου (Γιὰ τὸ νοτάριο Ἀμάραντο βλέπε, Α. Σιφωνιοῦ - Καραπά, Μ. Τουρτόγλου, Σ. Τρωϊάννου, ὅ.π., σ. 49). Γιὰ τὴν ἀξιόλογη αὐτὴ οἰκογένεια ὁ Τσιτσέλης δίνει πολλὰς πληροφορίες (Τσιτσέλης, ὅ.π., τόμος 1ος, σ. 498-515). Τοῦτος ὁ Ἀντώνιος Πανᾶς πατέρας τῆς Κατέρως δὲν εἶναι γνωστὸς ἀπὸ ἄλλου.

7. πρεβεδουρος Ἰωάννης Μίκελης. Εἶναι ὁ Βενετσιᾶνος Προνοητὴς τῆς Κεφαλονιάς Giovanni Micheli (Τσιτσέλης, ὅ.π., τόμος 2ος, σ. 533).

ε ρ ι μ ε τ ε ρ η σ ε. Ἀπὸ τὸ rimandare = παραπέμπω.

9. π ρ ο β ε σ. Ἀπὸ τὸ prona = ἐδῶ μὲ τὴν ἔννοια τῆς συζητήσεως. Ὁ ὅρος «προβάρη» ποὺ ἀκολουθεῖ ἔχει τὴν ἔννοια «νὰ ἀποδείξη».

11. Κατερουτζα. Ἰδιο ὄνομα μὲ τὸ Κατέρω = Αἰκατερίνη.

12. Καπετανίου μισερ Τζανε Μαζαράκη. Γιὸς τοῦ καπετάνιου καβαλαρέων Σταμάτη Μαζαράκη ποὺ ἔχουν ἔλθει ἀπὸ τὸ Ναύπλιο στὴν Κεφαλονιά τὸ 1549, (Sathas, Μνημεῖα, IX, σ. 18). Ἡ Κατερούντζα τῆς ἱστορίας, εἶναι γυναίκα τοῦ καὶ βρίσκονται στὴν ἀντίθετη παράταξη ἀπὸ τὴν οἰκογένεια Βινιάρη ἢ Βινάρη.

12/13. Λασκαρηνα σηνβηα Σταμάτη Μαυρικι. Οἱ Μαυρίκιδες πρῶϊμα σημειώνονται στὴν Κεφαλονιά. Καὶ χωριὸ Μαυρικᾶτα στὴν περιοχὴ τοῦ Ἀρακλιοῦ τὸ 1583 (Τσιτσέλης, ὅ.π., σ. 671) ποὺ ὑπάρχει σὰν συνοικισμὸς τοῦ χωριοῦ Ξενόπουλο μέχρι σήμερα. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπίθετο ὑπάρχει σήμερα στὴν περιοχὴ.

13/14. Βερονικα συνβηα τοῦ ποτὲ Ραζου Μεταξά. Ὁ ἀναφερόμενος ἐδῶ ὡς πεθαμένος πλέον Ράζος Μεταξᾶς εἶναι γνωστὸς ἀπὸ τὴν παρουσία τοῦ σὰν stradioto στὸ τμήμα τοῦ καπετάνιου Γεωργίου Μπαρμπάτη τὸ 1555 (Sathas, Μνημεῖα, IX, σ. 68). Πιθανότατα προέρχεται ἀπὸ τοὺς Μεταξάδες τῆς Λιβαθῶς.

14. Νικολο Πρηπη. Οἱ Πρίφτιδες — ἄλβανικὴ οἰκογένεια — ἤλθαν στὴν Κεφαλονιά ἀπὸ τὴν Μονεμβασία πιθανότατα, ἀφοῦ εἶναι γνωστοὶ οἱ stradioti Γκιώνης καὶ Γεώργιος Πρίφτιδες ἀπὸ ἔγγραφο τοῦ 1564 (Sathas, Μνημεῖα, IX, σ. 107). Τὸ ἐπίθετο δὲν ὑπάρχει σήμερα στὴν Κεφαλονιά. Τοῦτος ὁ Νικολὴς Πρίφτης δὲν εἶναι γνωστὸς ἀπὸ ἄλλου.

Ιωαννη Σουλι. Δεν είναι γνωστός από άλλοῦ. Για τὸ ἐπίθετο πάρα κάτω.

15. Πέτρον Σουλη. Είναι ἀσφαλῶς ὁ ἴδιος μὲ τὸν stradioto Πέτρο Σούλη, γιὸ τοῦ Δήμου ἀπὸ τὴν Μονεμβασία ποὺ σημειώνεται σὲ ἔγγραφο τοῦ 1568. (Sathas, Μνημεῖα, IX, σ. 123). Ἡ οἰκογένεια Σούλη ὑπάρχει μέχρι σήμερα στὴν Κεφαλονιά.

17. Κυρο σηνβηα τοῦ ποτέ Πετροῦ Σουλη. Τὸ Κύρω ἀσφαλῶς ὑποκοριστικὸ τοῦ Κυριακούλα. Είναι ἀσφαλῶς τὸ ἴδιο πρόσωπο ποὺ προτείνεται σὰν μάρτυρας καὶ ἀπὸ τὴν Κατέρω Πανᾶ, γι αὐτὸ καὶ εἶναι περίεργο πὼς δὲν ἐξετάζεται ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπο ἀφοῦ ἦταν μάρτυρας κοινῆς ἀποδοχῆς.

17/18. γηνεκα τοῦ Γεοργίου Σπατη ὀνοματι Ανεζα. Ἀσφαλῶς τὸ ἐπίθετο εἶναι Σπάτας ποὺ εἶναι γνωστὸ πὼς ὑπάρχει στὴν Κεφαλονιά ἀπὸ τὶς ἀρχές τοῦ αἰῶνα. (Κ. Σάθα, Ἑλληνικὰ Ἀνέκδοτα, τόμος Α', Ἐν Ἀθήναις 1867, σ. μηζ'). Σπάτης ἐπίθετο δὲν ἔχει σημειωθεῖ ποτέ. Τὸ Ἀνέζα εἶναι τὸ ἰταλικὸ Agnese (Ἀγνή) (Λ. Πολίτη, Γεωργίου Χορτατζη Κατζοῦρμπος, Ἡράκλειον Κρήτης 1964, σ. ρα').

18. γηνεκα τοῦ ποτέ Γγίνη Τοριζα. Ὁ Γκίνης Ντόριζας, ἄλβανὸς τὴν καταγωγὴ ἀσφαλῶς, ὑπηρέτησε stradioto στὴν Κεφαλονιά φερμένος ἀπὸ τὴν Πελοπόννησο (Τσιτσέλη, ὅ.π., τόμος Α', σ. 258). Ἡ ἀναφερόμενη ἐδῶ γυναικίκα του λέγεται Εἰρήνη ὅπως εἶναι γραμμένο πάρα κάτω στὸ ἔγγραφο. Τὸ ἐπίθετο σήμερα ὑπάρχει μὲ τὴν γραφὴ καὶ ἐκφώνηση Δόριζας.

Αντονη Περδικη. Τὸ ἐπίθετο Περδίκης ὑπάρχει καὶ σήμερα στὴν Κεφαλονιά.

22. Αντονης ο Χαλκοματας. Τὸ ἐπίθετο Χαλκοματᾶς ὑπάρχει στὴν Κεφαλονιά ἀπὸ τὸν ΙΓ' αἰῶνα καὶ σημειώνεται στὸ Πρακτικὸ τῆς Λατινικῆς Ἐπισκοπῆς τοῦ 1264 (Τζαννετάτου ὅ. π., σ. 160). Τοῦτος ὁ Ἀντώνης Χαλκοματᾶς πιθανότατα συγχωριανὸς τῶν διαδίκων.

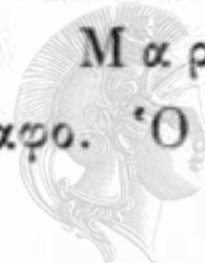
26. Μουτρης. Πιθανότατα κάποιος ἀπὸ τοὺς Βενετσιάνους τῆς Διοικήσεως. Δὲ μπορεῖ νὰ ταυτισθῇ μὲ κανένα ἀπὸ τοὺς γνωστούς.

35/36. Πνευματικον παπᾶ κυρ Διμιτρη Βαληανον. Είναι ὁ ἴδιος ἱερωμένος ποὺ ἀναφέρεται στὸ ἔγγραφο 3 τούτης τῆς σειρᾶς.

36. παπᾶ κυρ Βασιλη καὶ πνευματικον Λαμπήρη. Ἐχει σημειωθεῖ σὲ προηγούμενο ἔγγραφο.

36/37. ηκονομον παπᾶ κυρ Φηληπον Μεταξά. Καὶ τοῦτος ὁ ἱερωμένος ἔχει σημειωθεῖ καὶ σχολιασθεῖ στὸ 3ο ἔγγραφο τούτης τῆς σειρᾶς.

37. σακελαριον παπᾶ κυρ Ιακωβον τον Μαρκοπουλον. Για τὴν οἰκογένεια δόθηκαν σχόλια σὲ προηγούμενο ἔγγραφο. Ὁ Τσι-

τσέλης αναφέρει τὸ ἐπίθετο στὴν Παλική τὸ 1526 (Τσιτσέλη, ὅ.π., τόμος 1ος σ. 30). Τοῦτος ὁ ἱερωμένος δὲν εἶναι γνωστὸς ἀπὸ ἄλλοῦ.

37/38. σ κ ε β ο φ η λ α ξ πα π ᾶ κ ὦ ρ Πα υ λ ο τ ο ν Κ α λ η γ α. Εἶναι ὁ ἀναφερόμενος σὰν μέλος τῆς συνόδου τῶν ἱερέων στὸ 7ο ἔγγραφο τούτης τῆς σειρᾶς.

38. χ α ρ τ ο φ η λ α ξ πα πα κ ὦ ρ Ν ι κ ο λ α ο ν τ ο ν Ρ ο υ μ α ν ὄ ν. Εἶναι ὁ γνωστὸς ἱερέας καὶ νοτάριος ποὺ ἔγγραφα ἀπὸ τὰ βιβλία συμβολαίων του σχολιάζονται σὲ τούτη τὴ σειρά.

38/39. π ρ ο τ ῆ κ τ η σ τ ο ν πα π ᾶ κ ὦ ρ Α λ ε ξ η ο ν Σ α ρ λ ο ν. Τὸ ἀξίωμα εἶναι ἀσφαλῶς «πρωτέκδικος» (Ράλλη-Ποτλῆ, Σύνταγμα θείων καὶ ἱερῶν κανόνων, τόμος 5ος Ἀθήνησιν 1855, σ. 531 καὶ 537). Γιά τὴν οἰκογένεια Σάρλου σχόλια σημειώθηκαν σὲ προηγούμενο ἔγγραφο. Τοῦτο ὁ ἱερωμένος δὲν εἶναι γνωστὸς ἀπὸ ἄλλοῦ.

39. π ρ ο τ ο πα πα κ ὦ ρ Α δ ρ ε α Κ ο υ ρ κ ο υ μ ε λ η. Πρῶτος στὴ σειρά ἱερωμένος κοντὰ στὸν ἐπίσκοπο. Σημειώθηκε καὶ στὸ ἔγγραφο 7 τούτης τῆς σειρᾶς.

πα π ᾶ κ ὦ ρ Α ν τ ο ν η ο ν Σ α ρ λ ο. Ἱερέας καὶ νοτάριος στὴν περιοχή τῆς Λιβαθῶς ποὺ ἔγγραφό του σημειώνεται σὲ τούτη τὴ σειρά.

39/40. πα πα κ ὦ ρ Φ η λ ο θ ε ο ν τ ο ν Μ ε τ α ξ ᾱ. Ἀπὸ τὴν οἰκογένεια πιθανότατα τῶν Μεταξάδων τῆς Λιβαθῶς.

61. δ ι κ ε ο σ η ν η σ τ η σ μ ε γ α λ η σ Α φ ε ν τ ί α σ. Δηλώνεται ἐδῶ ἡ νομοθεσία τῆς Βενετίας ποὺ στὰ ἀδικήματα αὐτὰ ἦταν γενικὰ αὐστηρή.

67. Τ ζ α ν η ς Τ ζ η μ α ρ α ς. Εἶναι ἀσφαλῶς ὁ ἀναφερόμενος ἀπὸ τὸν Τσιτσέλη σὰν ἓνας ἀπὸ τοὺς Κεφαλονίτες πολεμιστὲς στὴ ναυμαχία τῆς Ναυπάκτου. Ὅπου τὰ βιογραφικά του δίνονται καὶ ἄλλα στοιχεῖα γιὰ τὴν οἰκογένεια (Τσιτσέλη, ὅ.π., σ. 618 - 620).

Α τ ζ ο υ λ ο ς Β ο λ τ ε ρ α ς. Ἴσως εἶναι ὁ Ἀγγελοῦ Βολτέρας ποὺ σημειώνει ὁ Τσιτσέλης ὡς Σύνδικο τῆς Κοινότητος τοῦ νησιοῦ (Τσιτσέλη, ὅ.π., σ. 911). Ἡ οἰκογένεια ὑπάρχει μέχρι σήμερα στὴν Κεφαλονιά.

67/68. Α δ ρ ε α ς Μ ι λ ω ν α ς. Πιθανώτατα συγγενὴς τοῦ Νικολέτου Μυλωνᾶ ποὺ σημειώθηκε στὸ ἔγγραφο 8 τούτης τῆς σειρᾶς ὅπου καὶ σχόλια.

68. Α λ η σ α ν τ ρ ο υ Φ ο ρ τ ο υ. Τὸ ἐπίθετο σημειώνεται πρώτη φορὰ σὲ ἔγγραφο σχετικὸ μὲ τὴν Κεφαλονιά. Ὑπάρχει μέχρι σήμερα στὸ νησί.

81. κ α π ε τ α ν ι ο υ μ ι σ ε ρ Γ ε ο ρ γ ι ο υ Πα ρ μ π α τ ι. Εἶναι γνωστὸς Ναυπλιώτης Γιωργῆς Μπαρμπάτης ἀπὸ τὸ 1504 (Sathas, Μνημεῖα, VII, σ. 76). Αὐτὸς ἐδῶ εἶναι ἀσφαλῶς ὁ Γεώργιος γιὸς τοῦ Αὐγουστίνου Μπαρμπάτη (Sathas, ὅ. π., IX, σ. 13 καὶ 14).

